

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
5 Пж 236/2018
08.02.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Љиљане Миловановић, као председника већа, судије Весне Тодоровић и судије Ђорђа Јовановића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АД за ваздушни саобраћај „Air Serbia“ Београд, ул. Јурија Гагарина бр. 12, против туженог Народно позориште у Београду, ул. Француска бр. 3, чији је пуномоћник Дејан Радуновић, адвокат из Београда, ул. Устаничка бр. 128а, ради дуга, вредност предмета спора 2.034.770,00 динара, одлучујући о жалбама туженог изјављеним против пресуде Привредног суда у Београду П 3652/2016 од 08.11.2017. године и решења Привредног суда у Београду П 3652/2016 од 12.12.2017. године, у седници већа одржаној дана 08.02.2018. године, донео је следећу

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Привредног суда у Београду П 3652/2016 од 08.11.2017. године у ставовима II и IV изреке.

II ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** решење Привредног суда у Београду П 3652/2016 од 12.12.2017. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у П 3652/2016 од 08.11.2017. године у ставу I изреке укинута је Решење о извршењу на основу веродостојне исправе овог суда 5 Ив 2996/2016 од 07.06.2016. године, у целини. У ставу II изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца па је обавезан тужени „Народно позориште Опера“ Београд, да тужиоцу исплати износ од 2.034.770,00 динара, са законском затезном каматом и то: на износ од 152.640,00 динара почев од 22.11.2002. године до исплате, на износ од 1.882.130,00 динара почев 13.1.2005. године до исплате. У ставу III изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у ком је тужилац тражио да му тужени исплати законску затезну камату на износ од 1.882.130,00 динара почев од 28.01.2004. године 13.1.2005.године, као неоснован. У ставу IV изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 109.948,00 динара.

Благовременом и дозвољеном жалбом тужени побија напред наведену пресуду у ставовима II и IV изреке због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, па

у смислу образложених жалбених навода предлаже да Привредни апелациони суд укине првостепену пресуду у ожалбеном делу и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење. У образложењу жалбе наводи да је побијана пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из чл. 374. ст 2. тач. 12 Закона о парничном поступку као и битном повредом одредаба парничног поступка из чл. 374. став 2. тач. 7 Закона о парничном поступку.

Тужилац је у одговору на жалбу оспорио жалбене наводе туженог и предложио да другостепени суд побијану пресуду потврди.

Решењем Привредног суда у Београду П 3652/2016 од 12.12.2017. године исправљена је напред наведена пресуда П 3652/2016 од 08.11.2017. године у уводу и у ставу II изреке тако што уместо „Народно Позориште Опера“ треба да стоји „Народно позориште у Београду“.

Благовременом и дозвољеном жалбом тужени побија напред наведено решење због битне повреде одредаба поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, па у смислу образложених жалбених навода предлаже да Привредни апелациони суд преиначи побијано решење односно исто укине. У образложењу жалбе наводи да је побијао решење захваћено битном повредом одредаба парничног поступка из чл. 374. ст. 2. тач. 12 Закона о парничном поступку.

Испитујући правилност и законитост ожалбене пресуде у смислу одредбе члана 372. Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 125/2004 и 111/2009), Привредни апелациони суд налази да жалба туженог није основана.

У поступку доношења ожалбене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. Закона о парничном поступку, а на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Неосновано тужени жалбеним наводима да је првостепени суд закључио главну расправу дана 08.11.2017. године без присуства пуномоћника туженог, који је уредно обавестио суд да неће приступити на рочиште, да је вештак могао усмено да се изјасни на рочишту, па да туженом није дата могућност да расправља пред судом указује на битну повреду одредаба парничног поступка из чл. 361. став 2. тач. 7. Закона о парничном поступку. Наиме, према стању у списима предмета, судски вештак је поводом примедби туженог од 25.04.2017. године, доставио суду дана 26.05.2017. године изјашњење у коме је навео да остаје при основном налазу и мишљењу од 30.03.2017. године. Након тога тужени се није изјаснио на дато изјашњење, иако му је изјашњење уредно непосредно достављено на рочишту за главну расправу одржаном дана 01.06.2017. године. Тужени је током првостепеног поступка имао могућност да се изјасни на дато изјашњење, па да на исто истакне примедбе, што он није учинио. Стога, указивање у жалби да је вештак могао усмено да се изјасни на рочишту и да је туженом онемогућено да расправља пред судом, нису основани. С друге стране, суд када сматра да је предмет расправљен, саопштава да је главна расправа закључена у смислу одредбе чл. 305. ст. 1. Закона о парничном поступку.

Неосновани су наводи жалбе којима тужени указује на повреду одредбе члана 361. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Насупрот наводима жалбе пресуда нема недостатака због којих се не може испитати.

Предмет тужбеног захтева је исплата дуга са припадајућом законском затезном каматом, а по основу утужених рачуна.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је издао туженом, на име извршених услуга рачуне у укупном износу од 2.385.729,00 динара. Рачун бр. 62400008 од 19.01.2004. године гласи на износ од 1.882.130,00 динара, на име цене закупа авиона на релацији BEL-EFL-BEG JU 5064/5065 за период 21.-24.01.2004. године, а рачун бр.

20209009 од 14.11.2002. године гласи на износ од 503.599,00 динара и односи се на име извршене услуге превоза путника на релацији Београд-Москва-Београд, да рок за плаћање није наведен. Првостепени суд је увидом у извод отворених ставки на дан 31.10.2004. године, утврдио да се тужени сагласио са потраживањем тужиоца по рачунима бр. 62400008, бр. 20209009 у износу од 2.034.770,00,00 динара, што је оверено печатима и потписима овлашћених лица тужиоца и туженог. Оценом основног и допунског налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке АА поднетог овом суду дана 30.03.2017. године и накнадног изјашњења датог током поступка од 26.5.2017.године, који је прихватио као стручан и аргументован, суд је утврдио да је вештак увидом у целокупну документацију, навео да преостала обавеза туженог према тужиоцу износи 2.043.770,00 динара и то по фактури бр. 62400008 износ од 1.882.130,00 динара и по фактури бр. 20209009 износ од 152.640,00 динара, да је тужени у својим пословним књигама дана 16.11.2002. године задужио фактуру бр. 20209009 за износ од 503.599,00 динара као и да није доставио доказе да је измирио своје обавезе према тужиоцу.

Како је из садржине налаза и мишљења вештака утврдио да преостала обавеза туженог према тужиоцу износи 2.043.770,00 динара и то по фактури бр. 62400008 износ од 1.882.130,00 динара и по фактури бр. 20209009 износ од 152.640,00 динара, те како тужени у току поступка није доставио ниједан доказ суду да је предметни дуг у целости плаћен по утуженим рачунима, то првостепени суд налази да је потраживање тужиоца основано у смислу напред цитираних законских одредби.

Полазећи од чињенице да Законом о облигационим односима и основама својинскоправних односа у ваздушном саобраћају није регулисано потраживање авио превозника на име камата на износе главног дуга за извршене услуге превоза, те на наведено треба применити одредбе Закона о облигационим односима. Првостепени суд је из Налаза и мишљења судског вештака утврдио да је тужени дана 16.11.2002.године у својим пословним књигама у делу аналитичких картица добављача вршио књижење обавезе по рачуну број 20209009 од 14.11.2002. године у укупном износу од 503.599,00 динара, те да је након тога тужени вршио делимичне исплате по наведеном рачун. Из наведених разлога, првостепени суд налази да су наводи туженог да није примио наведени рачун неосновани, а да тужиоцу основано припада право на законску затезну камату почев од 22.11.2002.године. У погледу потраживања тужиоца на име законске затезне камате на износ главног дуга по рачуну број 62400008, с обзиром да се ради о фактурисаном износу на име цене закупа авиона, првостепени суд налази да тужиоцу у складу са чланом 279. став 3. Закона о облигационим односима припада право на камату почев од дана утужења, односно почев од 13.1.2005. године. Првостепени суд образлаже да је имао у виду да је у предметном рачуну изричито наведено да се односи на закуп авиона, те будући да током поступка парничне странке нису спориле да се ради о потраживању тужиоца из уговора о закупу авиона, односно да током поступка није било сумње да ли је између странка закључен уговор о закупу или превозу на одређено време у смислу члана 117. Закона о облигационим односима и основама својинскоправних односа у ваздушном саобраћају, то је нашао, да се потраживање по рачуну број 62400008 односи на цену закупа авиона. Из свега изнетог, суд је применом цитираних законских одредби одлучио као у ставу II изреке.

На утврђено чињенично стање, правилно је првостепени суд применио материјално право садржано у одредбама чл. 11, чл. 13. и 115. Закона о облигационим односима и основама својинско правних односа у ваздушном саобраћају и чл. 277. став 1, чл. 324. ст. 1. и чл. 279. став 3. Закона о облигационим односима, када је извео закључак да је тужени дужан да тужиоцу исплати досуђене износе на име пружене услуге закупа авиона и на име пружених услуга превоза са припадајућом законском затезном каматом.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су биле у облигационоправном односу по основу уговора о закупу авиона у смислу одредбе чл.115. Закона о облигационим односима и основама својинскоправних односа у ваздушном саобраћају и по основу Уговора о превозу путника у смислу чл. 11 и чл. 13. истог Закона. Тужилац је у својству закуподавца предао туженом у својству закупца на коришћење авион, а обавеза туженог је да за то плати одређено закупнину. Такође, тужилац је за туженог пружио услугу превоза путника, а тужени је дужан да плати тужиоцу пружену услугу. Како је првостепени суд из садржине налаза и мишљења вештака утврдио да преостала обавеза туженог према тужиоцу износи 2.043.770,00 динара и то по фактури бр. 62400008 износ од 1.882.130,00 динара и по фактури бр. 20209009 износ од 152.640,00 динара, те како тужени у току поступка није доставио ниједан доказ суду да је предметни дуг у целости плаћен по утуженим рачунима, то је правилно првостепени суд, закључио да је потраживање тужиоца у целости основано.

Насупрот жалбеним наводима туженог, правилно је првостепени суд тужиоцу на износ главног дуга од 1.882.130,00 динара, на име закупнине по рачуну број 6240008, законску затезну камату досудио од почев од 13.01.2005.године, као дана утужења у смислу одредбе чл. 279. став 3. Закона о парничном поступку. Тужилац по наведеном рачуну потражује од туженог закупнину на име закупа авиона. Закупнина представља повремено новчано давање и на исту законска затезна камата у смислу одредбе чл. 279. став 3. Закона о облигационим односима, тече од дана утужења. Такође, правилно је првостепени суд применио и материјално право када је тужиоцу на износ од главног дуга од 152.640,00 динара по рачуну број 20209009 од 14.11.2002. године законску затезну камату досудио почев од 22.11.2002. године. Имајући у виду да је из садржине налаза и мишљења судског вештака првостепени суд утврдио да је тужени дана 16.11.2002.године у својим пословним књигама у делу аналитичких картица добављача вршио књижење обавезе по рачуну број 20209009 од 14.11.2002. године у укупном износу од 503.599,00 динара, те да је након тога тужени вршио делимичне исплате по наведеном рачуну, то је првостепени суд, правилно нашао да су наводи туженог да није примио наведени рачун неосновани и да тужиоцу основано припада право на законску затезну камату почев од 22.11.2002. године. Туженом је морала бити позната висина обавезе по утуженом рачуну, а током поступка је учинио неспорним да исти доспева дана 22.11.2002. године. Стога, тужени је у смислу одредбе чл. 324. став 1. Закона о облигационим односима у доцњи са измирењем своје новчане обавезе протеклом рока за њено испуњење.

Правилно је првостепени суд одлучујући о истакнутом приговору застарелости потраживања утврдио да је исти неоснован. Наиме, првостепени суд је имао у виду да је рачун бр. 62400008 доспео за наплату 24 часа пре отпочињања лета, те да на рачуну број 20209009 од 14.11.2002. године није назначен рок доспећа, међутим имајући у виду да су странке током поступка учиниле неспорним (тужени је изричито у приговору на решење о извршењу ове датуме означио као датуме доспећа обавезе по рачунима) да је рачун број 62400008 од 19.01.2004.године доспео за наплату 28.01.2004. године, а да је рачун број 20209009 од 14.11.2002. године доспео за наплату дана 22.11.2002. године, то је правилно првостепени суд, нашао да је почев од наведених датума почео да тече рок застарелости, а у смислу одредбе чл. 361. став 1. Закона о облигационим односима. Даље, имајући у виду да се у конкретном случају на облигационоправни однос парничних странака примењују одредбе Закона о облигационим односима и основама својинскоправних односа у ваздушном саобраћају, којим је предвиђен посебан рок застарелости потраживања за потраживања из уговора о превозу у ваздушном саобраћају и за уговоре о закупу ваздухоплова, то је правилно приликом оцене истакнутог приговора застарелости, а у погледу застарног рока применио одредбе наведеног Закона, па је нашао да би једногодишњи рок застарелости

за потраживања тужиоца по рачуну број 6240008 истекао 28.01.2005. године у складу са чланом 142. Закона, док би потраживање тужиоца по рачуну број 20209009 застарело дана 22.11.2004. године истеклом двогодишњег застарног рока у складу са чланом 141. истог Закона. Међутим, како су парничне странке потписале и овериле извод отворених ставки на дан 31.10.2004. године који је потписан и оверен печатима парничних странака, при чему тужени током поступка није спорио да је исти извод на страни туженог потписало лице овлашћено за заступање, то је правилно првостепени суд нашао да је тужени потписивањем ИОС-а на дан 31.10.2004. године признао потраживање према тужиоцу по утуженим рачунима, будући да се тужени сагласио са наведеним потраживањем у утуженом износу, па је правилно нашао да је на тај начин у смислу одредбе чл. 387. ст. 1. Закона о облигационим односима дошло до прекида застарелости. Полазећи од начела „*lex specialis derogate legi generali*“ на питања која нису регулисана посебним законом (Закон о облигационим односима и основама својинскоправних односа у ваздушном саобраћају), правилно првостепени суд налази да се примењују одредбе општег закона односно одредбе Закона о облигационим односима. Будући да Закон о облигационим односима и основама својинскоправних односа у ваздушном саобраћају, не регулише питање признања дуга које доводи до прекида рока застарелости, то се примењују одредбе члана 387. и 388. Закона о облигационим односима. Потписивањем ИОС-а на дан 31.10.2004. године дошло је до прекида застарелости, па је рок застарелости потраживања по утуженим рачунима почео тећи изнова. Како је подношењем тужбе суду дана 13.01.2005. године у смислу одредбе чл. 388. Закона о облигационим односима поново прекинут рок застарелости (датум када је предлог за извршење поднет Четвртом општинском суду у Београду који је донео Решење о извршењу И Х-3310/05 дана 18.07.2005. године) то потраживање тужиоца није застарело. Стога, у смислу одредбе чл. 360. став 1. Закона о облигационим односима, није престало право тужиоца да од туженог захтева испуњење обавезе по утуженим рачунима.

Жалбени наводи туженог да првостепени суд није ценио извод отворених ставки од 31.10.2011. године, према коме тужени дугује тужиоцу износ од 13.862,00 динара, а не 2.034.770,00 динара, нису дозвољени, јер се тиме указује на релативно битну повреду одредаба парничног поступка из чл. 361. став 1 Закона о парничном поступку, а у вези са чл. 7. и 8. Закона о парничном поступку. Ово стога, јер је у конкретном случају првостепена пресуда донета у парници о спору мале вредности из чл. 490. став 1. Закона о парничном поступку, у којим поступцима се пресуда сагласно одредби члана 478. ст. 1. Закона о парничном поступку, може побијати само због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. ст. 2. Закона о парничном поступку и због погрешне примене материјалног права. Поред тога исти су и неосновани, јер је првостепени суд исте ценио. У том смислу је навод првостепене пресуде са стране 7 образложења пресуде, где наводи да је ценио друге наводе и доказе али их није посебно образлагао, налазећи да не би имали утицаја на другачију одлуку суда у овој правној ствари. Првостепени суд је одлуку о висини тужбеног захтева засновано на налазу и мишљења вештака и утврдио да преостала обавеза туженог према тужиоцу износи 2.043.770,00 динара и то по фактури бр. 62400008 износ од 1.882.130,00 динара и по фактури бр. 20209009 износ од 152.640,00 динара. Са друге стране, тужени у току поступка није доставио ниједан доказ суду да је предметни дуг у целости плаћен по утуженим рачунима, то је правилно првостепени суд закључио да је потраживање тужиоца у целости основано.

Недозвољени су жалбени наводи туженог, којима оспорава правилност и потпуност утврђеног чињеничног стања, да је налаз вештака нестручан и површан, да није одговорио на примедбе туженог, па исти нису ни били предмет разматрања другостепеног суда. Ово стога, што се истима побија правилност и потпуност утврђеног чињеничног стања, као и оцена доказа, а што није дозвољено, јер је у конкретном случају првостепена пресуда донета у парници о спору мале вредности из

чл. 490. став 1. Закона о парничном поступку, у којим поступцима се пресуда сагласно одредби члана 478. ст. 1. Закона о парничном поступку, може побијати само због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. ст. 2. Закона о парничном поступку и због погрешне примене материјалног права. Сагласно наведеном, како се у овом случају ради о спору мале вредности пресуда се не може побијати због неправилно или непотпуно утврђеног чињеничног стања нити због релативно битних повреда каква је оцена доказа.

Правилна је одлука о трошковима парничног поступка донета на основу чл. 146, чл. 149, чл.150 и чл. 159 Закона о парничном поступку, а исти су одмерени према важећој Таксној тарифи.

Испитујући правилност и законитост ожалбеног решења у смислу одредбе члана 372. и члана 388. Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 125/2004 и 111/2009), Привредни апелациони суд налази да жалба туженог није основана.

У поступку доношења ожалбеног решења нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. Закона о парничном поступку, а на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Неосновани су наводи жалбе којима тужени указује на повреду одредбе члана 361. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Насупрот наводима жалбе решење нема недостатака због којих се не може испитати.

Правилно је првостепени суд, а насупрот жалбеним наводима туженог, применом одредбе чл. 349 и чл. 354. Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 125/2004 и 111/2009), донео побијано решење којим је исправио напред наведену пресуду у погледу назива туженог, јер се ради о очигледној омашци у куцању приликом означавања назива туженог уместо „Народно позориште у Београду“ као тужени означен је „Народно позориште Опера“ Београд, а не о промени странке у спору, како то неосновано указује у жалби тужени, на шта упућује да је током првостепеног поступка назив туженог и од стране тужиоца и од стране туженог у поднесцима означавањем као „Народно позориште у Београду“.

Из претходно наведених разлога, одлучено је као у ставу I и II изреке на основу одредбе чл. 375. и 387. став 1. тач. 2 Закона о парничном поступку.

ВТ/ДИ/ТД

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Љиљана Миловановић, с. р.

За тачност отправка: